

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, szombat 1912. január 27.

21. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház i em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felölös szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.

Félévre 12 kor. | Egy hóra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Állami kereskedelmi főiskola Fiumében.

A gazdasági élet rohamos fejlődése, a technika napról-napra jellemző vívmányai, mindinkább nagyobb földadatot tár a küzdő emberiség elé. Az esetek és ügyletek sokfélesége, a mindezeket ügyesen fölhasználó élelmesség, a komplikációk ezreit teremtette meg, amelyek között az emberi elme igen gyakran eltéved, elveszti a helyzet áttekintését, képtelenné válik az alakulások gyors fölismérésére, kihasználására.

Az igazi, mindent áttekintő, minden új vívmány gyors fölhasználására, minden új helyzet gyors kiaknázására képes tudás pedig nem sajátítható el gyakorlatilag, de nem elég elsajátításához a középiskola sem. Egyedül a főiskola szolgálhat e célnak, az is csak a továbbbi tanulás és haladás előkészítőjeképpen. A kereskedő szellemnek megváltoztatására, a szükséges tudás megszerzésére, a vállalkozói kedv növelésére csak egy hatalmas eszköz látunk: egy új és pedig minden tekintetben megfelelő, állami kereskedelmi főiskola fölállítását.

A Magyarországon fölállítandó kereskedelmi főiskolának legfontosabb földadatát abban látjuk, hogy a gyakorlati pályákra készülő nagyobb törekvésű egyénekkal, az élet iskolájával kapcsolódva megértetné velük a jelen mozgalmait, fölvilágosítaná őket gazdasági helyzetünk alapföldeteiről s kötelességüket és jogukat teljesen ismerő állampolgárokká nevelné.

A gyakorlati ismereteknek elméleti mélyítését és egyszersmind az elméletnek megteremkenyítését a hivatalos gyakorlati tapasztalatá-

val: várhatjuk ettől a főiskolától, amely a tudás és a cselekvés között új hidat akar verni. A főiskola a jövő vállalkozó nemzedéknek fiatal tagjait akarja kiképezni, föl akarja kelteni a hallgatókban a gazdasági vállalkozás földételei iránt az érzéket és világos fogalmat szerezni neki azokról a messzemenő földadatokról, amelyek a nagyipar és nagykereskedelemben leendő önálló foglalkozásukban rájuk vár.

Ez a kereskedelmi főiskola csak olyan városban állítható föl és érhet el a nemzet egész közgazdaságára igazán üdvös eredményt, a hol nagy ipari központok fontos kereskedelmi intézményekkel, nagy forgalmi vállalatokkal együtt találhatók.

Ha ezeket a kedvező körülményeket tengeri kikötő teremti meg, az ilyen város, vagy városok, mint a nemzet gazdasági törekvéseinek erőforrása szerepelnek, amelyeknek fejlett gazdasági életéből kiindul és amelyeknek munkájával megvalósul az ország külső kereskedelmi érdeke.

Itt, az ilyen városban a felsőbb szempontok által vezetendő foiskolai hallgatók, minthogy állandóan ebben a gyakorlati környezetben élnek, megismerik közvetlenül az ipari termelésnek természetes és társadalmi földtelét, a termelés technikai és üzleti oldalát, a termeléssel kapcsolódó összes kereskedelmi tevékenységeket, amelyek az áru elhelyezésére, a legkedvezőbb piacok kikeresésére, az áruk gyors, pontos és olcsó szállítására irányulnak.

Megismerik a tengeri kereskedelem útján a világgazdaság termelését, szükségletét, fejlődésképességét és irányát, azokat a törvényes

intézkedéseket és üzleti szokásokat, a melyek mellett a kereskedelmi üzletek lebonyolítottak.

Egy-egy nagyobb áruakomány érkezése vagy szállítása beható tanulmányozása közben az áruk ismeretét és azoknak korrekt megjelölését a foiskolai tanárok oktató vezetése mellett gyakorlati uton sajátítják el, a kik egy-egy ilyen gyakorlati tanulmány alapján végigvezetik a hallgatókat az áru termelésének és forgalmának összes szakain és ilyen módon szerzik meg részükre azokat az összes nagyobb közgazdasági ismereteket, amelyeket ezek a hallgatók későbbi élethivatásukban szükségellenek.

Fiume lakosságának élete, kétségtelenül tengeri kikötőjének következtében, a legerősebb kereskedelmi szellemet mutatja.

Ez a körülmény, amely Fiumének ajánlja az állami kereskedelmi foiskolát, mert annak legváltozatosabb és legszélesebb gyakorlati alapja ennek a városnak gazdasági életében megtalálható.

A gyakorlati földételek mellett az idegen nyelvek gyakorlására Fiume olyan kedvező hely, a milyen második az országban nem található.

Ha már úgy hozta nemzetünk sorsa, hogy Fiume egy ujkori Babel legyen, ne a szokásos magyar kishitű lemondással tekintsük azt, hanem igyekezzünk öntudatos munkával még a rosszat is saját előnyünkre, művelődésünkre és ezzel nemzeti erősödésünkre fordítani.

A kereskedelmi foiskolák tantervében a tanulmányok célja és természetének megfelelően a modern nyelvek fontos szerepet játszanak.

„A Tengerpart“ tárcája.

Az Élet ószén.

Feketelehu lány,
Könyneim rózsás arcu asszonya, adj békét,
hogy ne fájjanak a vágyak. Rengő ujjaid, mint
éhes hollómadarak, a szívembe vájnak, a hajad
megfojt, az ajkad halálra mar. Megrészegítettél
a fájdalommal és minden vércseppem sir, tikkadt
a lelkem és az élet derűs, tág mezőin
csak hervadások illata fogad.

Szemedből kipattant fényzilánkok sur-
lódó színe megvakított és a reám boruló han-
gos, haragos délben egy szócserdítéssel le-
ütötted a lelkem minden himporát. Bágyadt
vagyok, elszomorodott, érzem a nagy tikkasztó
elhagyatottságot. Ó, miért nem ölel magához
a csend és lázadó szívemre miért nem száll
ravatalos béke?

Hirtelen jött. Kattogva, dübörögve pattant
el az a néhány szó és a lelkem szép cse-
neden meghalt. Ma már csupa holdfény és
sirdomb a multam és a nagy feketeségben
szívem ködbehalt házának kék ablakában a
szerelmemnek gyujtott mécs lobog, tudom,
hogy hiába.

Az Élet ószében állok, aranyvörös, dör-
ittas levelek pajkos serege sir, nevet és mig
rám száz asszonysem mosolyog, napfeletra
vagyok, ahol te, feketelehu lány élsz.

Ó, de másnak is gondoltam el én az
életet.

Hogy lesz egy feketelehu lány, aki örül,
ha lát, aki örül, ha öt percet titokban ello-
punk és én az öt perc alatt belefektetem a
fejemet az ölébe és én leszek a legboldogabb
gyermek.

De egyszer nagyon csunya lehetett a
hajnali kékes világításban az én eltorzult ar-
com, mert nem ölelt meg, mert nem kacagott
rám bársnyospuhán a szeme.

Kérdeztem és ő nem felelt.
És akkor éreztem, hogy elmegy, hogy
örökre elment.

Már nem látom többet!
Minek is beszéltem hozzád, Mi lesz most
velem. Nem hisz vissza, tudom, nem kiáltasz
utánam!

Lassan, forrón, égetően nedves lett a
szemem. Imádságos, csöndes, szerető embe-
redhez vajjon vissza jössz még?

Sokat írtam neked. A napról, holdról,
kődről, verőfényről, fehér hóról, zöld lom-
bokról, sárga avarról, kék hegyekről, rózsás

szürkületéről, aranyzöld esthajnalról. Guny-
t ütél belőle, a szépből és még nem tudom mi-
ből, amit nagyoknak és hatalmasnak, vagy szent-
nek tartottam. És letörted a lelkem, mikor
fiatal akartam lenni. Mert nem voltam fiatal
soha.

Az enyém volt, amit a szívem álmában
élt: az álmok vágya, tüze, násza, az élet, a
szerelem, a nóta, a legszebb dal és a legszebb
leány. Eladtam volna érte az élet dalát, mely-
ben hatalmas erővel zeng az izmos ifjuság, a
jövő mómora, a diadalos tusák. És most be-
teg vagyok. Ugy szállt felém az ifjuság mu-
zikája, mint a nagy messzeségből sötét
egyedülvalóságba tévedt üzenet.

Ma már érzem, hogy más zenére vár-
tam.

Olyanra, amely az égbe kapja a föld
sarába süppedt lelkemet.

De most már hiába minden.
Végigbotorkáltam az Élet útjait, tuskés,
nagy utakat jártam meg és messze még sem
jutottam el. A percek, évek messze szálltak és
én nem voltam fiatal soha.

Milyen gazok is azok a virradások, ame-
lyeken gondolkodás és szeretet nélkül al-
szom el.

Pogány Béla!

Hiába azonban a tanárok részéről minden igyekezet, fáradság, mert a mint a budapesti és kolozsvári kereskedelmi akadémiák főiskolai tagozatain elért eredmények mutatják, szinte évről-évre kevesebb az, amit a hallgatók ebben az irányban fölmutatnak. A bajnak oka abban rejlik, hogy legtöbbször csaknem minden nyelv-ismeret nélkül jönnek a főiskolai tagozatokra s azoknak magyar környezetében semmi alkalmuk nincsen az idegen nyelvek gyakorlására. Ebben az irányban rendkívül kedvezők Fiume viszonyai. A városban mindenütt beszélt olasz nyelv állandó gyakorlására megvan a jó alkalom s a kereskedőkkel való érintkezésben a német nyelv is gyakorolható. A közlekedő vállalatokkal kapcsolatban pedig az angol nyelv gyakorlására nyújt kedvező alkalmat.

De van ezeken kívül még más körülmény is, nevezetesen behozatali kereskedelmünk minél teljesebb mértékben Fiume felé irányítása, a mely fontos nemzetgazdasági érdeket ismét a kereskedelmi főiskola tudná sikeresen szolgálni. A hazai gyarmatára szükségletnek legnagyobb része, Fiume és a magyar tengeri kereskedelem nagy kárára, még ma is vagy Budapest közvetítésével, vagy a nélkül — de Triesztből elégtetik ki, a minek vidéki kereskedőinknek részben tájékozatlansága, részben régi szokásuk hatalma, nagyrészt pedig a kezelési eljárás hibás volta az oka. Ha már most Fiumében kereskedelmi főiskola volna, a mely nemcsak a külső kereskedelemre, hanem belföldi gazdasági tevékenységekre is nevelne széles látókörű, a hazai és a magyar kikötő viszonyaival a szaktanulmányok közben megismerkedett szakembereket, ezek tanulmányuk végeztével elszéledve az országban Trieszt és egyéb idegen behozatali kikötőkkel szemben, amikor csak lehet, mindig Fiumének adnák az elsőbbséget már csak azért is, mert megszokták és alaposan ismerik.

Ez mindenestre gyengitené a közvetítő kereskedelmet, ami által önállóbb, szabadabb lenne a magyar kereskedelem s az ár is kedvezőbb alakulna. E mellett a végzett hallgatók nemcsak ebben, hanem minden más esetben is igyekeznének gazdasági tevékenységüket Fiumével viszonyba hozni. Ezzel járna képzett magyar kereskedőknek letelepülése Fiumében, akiket az ottani főiskolán erre a tevékenységre már egyenesen nevelni lehetne. Fiume város gazdasági élete így még nagyobb arányban lendülne föl, ami a magyar nemzet gazdaságának gyökerében való erősödését jelentené és széles gazdasági alapokon válnék lehetővé az, amin politikai eszközökkel hiába fáradsunk: Fiumét nemcsak névleg, hanem tényleg is a szent korona testének ismerünk!

Hogy Fiume mije a magyar közgazdaságnak, azt csak akkor tudjuk meg, ha tekintetünket egész gazdasági életünk újabb alakulására fordítjuk.

Gazdasági életünk egyrészt minden irányban belterjessebbé válik; a magyar kormány öntudatos gazdasági politikával fejleszti mezőgazdaságunkat, iparunkat, igyekszik mindkettőt minél exportképesebbé tenni. S amikor ezt, mint tény megállapítjuk, másrészt azt vesszük észre, hogy termelvényeink elhelyezésére mindinkább azok a piacok mutatkoznak előnyösöknek, amelyekre tengeren és pedig Fiumén keresztül juthatunk csak el. Ezzel az alakulással gazdasági életünk súlypontja mindinkább odahelyezkedik.

A tengerhez magyar! eszméje akkor jelenik majd meg a maga teljes nagyságában, ha az utolsó csapást kell megtennünk, hogy gazdasági közösségünk Ausztriával végleg megszűnjék.

Csak el ne késsünk! Fiume mindinkább

horvátosodik: nyelvben, érzelemben; a horvátok lézongnak és elnyeléssel fenyegetik Fiumét. Mindez akkor történik, amikor a nemzet életérdeke mind erősebben Fiuméhez fűződik.

Itt van az idő, sűrűsödés követeli a nemzet élete, hogy tisztítsuk a tengerhez vezető utunkat, amelyet már-már telítőt a múlt idők sorvasztó közönye. Az állami kereskedelmi főiskola lenne az az egyik új csapás, amelyen új élet indulna meg és amely Fiumét a nemzet törzsébe erősebben kapcsolná, mert a kapocs gazdasági és szellemi is lenne egyszerre. Tehát nem a fiumeiek nyugtalanságának megjutalmazása, hanem ellenkezőleg, a magyar nemzet vitális érdeke kívánja Fiumében az állami kereskedelmi főiskolát és föltétlenül államit, hogy az aztán meg tudjon felelni mindazoknak a komoly és fontos föladatoknak, a melyek hivatásából reája háramlanak.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

— **Wickenburg** István gróf v. b. t. t., kormányzó és neje, sz. Pückler-Limpurg Zsófia grófnő, a 11. hónapokban fogadnak minden hó 1-én és 15-én délután 4—6 óra közt.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. **biológiai állomás és aquárium** díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 8-ig.

— A **Nákó-könyvtár** az állami tisztviselők egyesülete tagjai részére minden pénteken este 6-tól 7-ig áll rendelkezésre a Cambieri-téri állami elemi főiskolában.

— A **városi könyvtár** naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A **népkert** (Giardino publico) nyitva van este 7 óráig.

— A **temető** naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A **Cunard** magyar-amerikai vonal kivándorló-gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— A **tersattói Fraagepán-vár** naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— **József főherceg diszkrétje** (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A **Danubius-hajógyár telepe**, a rizshántoló-gyár, a papírgyár, a kőolajfinomítógyár és torpedógyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A **kivándorlási ház** megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

— A **rappresentanza ülése**. Fiume város képviselőtestülete ma, pénteken este hat órakor **Vio Ferenc** dr. polgármester elnöklése alatt ülést tart.

— A **«Fiumei Nemzeti Kaszinó» berendezése**. Mint értesülünk, a „Fiumei Nemzeti Kaszinó” átalakítási munkálatai szépen haladnak előre. Az Európa-szálló első emeletén kibérelt termek közfalait már lebontották s most dolgoznak a gáz- és villanyvilágítás felszerelésén. A kaszinó egyes helyiségei ideiglenes butorzáttal már február első felében megnyílnak a tagok számára, míg a végleges berendezés március végén készül el. A kaszinó igazgatósága 21,000 koronáért Budapesten a legmodernebb butorokat és szőnyegeket rendelte meg. A butort a jövő hónapban már Fiuméba szállítják s így remélhető, hogy a magyar kaszinó rövid idő múlva a legteljesebb kényelem keretében megnyílnak az eddig jelentkezett négyszáz tag részére.

— **Fakereskedők panaszja**. A fiumei kereskedelmi- és iparkamara legutóbbi ülésén elhatározták, hogy a helyi fakereskedelemnek az államvasutak által támasztott nehézségei miatt panasszal fordulnak a fiumei forgalmi főnökséghez. Az e célból kiküldött bizottság tegnap délután **Moravek** Lipót főfelügyelő for-

galmi főnöknel járt, kinek előadták panaszukat. **Moravek** főfelügyelő elismerte a panasz jogosultságát s javasolta a fakereskedőknek, hogy az államvasutak igazgatóságánál, valamint a zágrábi üzletvezetőségénél ismételjék meg panaszukat. A fakereskedők elhatározták, hogy az államvasutak igazgatóságához terjesztendő panaszon kívül egy bizottság kirendelését fogják kérni a helyi fakereskedelem viszonyainak tanulmányozására.

— **Fiumei Szabad Lyceum**. A Fiumei Szabad Lyceumban (via Clotilde, állami felsőbb leányiskola), ma, pénteken este félhat órakor **Cavalloni** József felsőkereskedelmi iskolai tanár néhány római szoborról, vetített képek kíséretében előadást tart.

— A **Szent Márk-téri ünnepély**. Ragyogóan fényes kerében tartotta meg csütörtökön este a kolduláselleni egyesület ezidei bálját a városi színházban. Az ügybuzgó bárendezőek ez alkalommal a színpadi részt velencei tájnak varázsolták át, úgy hogy a bálnak olyan színeze volt, mintha a Szent Márk-téren folyt volna le. Az esős időjárás nem akadályozta a közönséget a megjelenésben s kilenc órakor már rendkívül díszes és várakozáson felüli közönség gyűlt egybe a Comunaléban. Ezidőtájt érkezett meg **Wickenburg** István gróf v. b. t. t., kormányzó is, akit a színház lépcsősarnokában az egyesület részéről **Kankowszky** Ferenc miniszteri tanácsos, elnök a rendezőbizottság élén fogadott.

A bálon **Vio** Ferenc dr. polgármester is megjelent. Az első négyes után — körülbelül 300 pár táncolta — elsőként a színház s a velencei gondolatok festői jelmezében egy tarka csoport vonult fel, gyönyörű dalokat énekelve. A jókedv persze egy pillanatra sem szűnt meg s mint előrelátható volt, a táncoló párok sorai csak a hajnali órákban kezdtek ritkulni. A minden tekintetben kitűnően sikerült bállal az egyesület elérte azon nemes célját: csinos összeg gyűlt össze a társadalom legszánalmasabbjai számára.

— **Tárház építése Fiumében**. Az államvasutak igazgatósága Fiumében a most épült II. számú bérház közelében egy 4 emeletes alapincézett, falazott körfalakkal bíró, egybéként vasbeton szerkezetű tárházat szándékozik a folyó évben megépíttetni. A versenytárgyalásra szóló hirdetmény január hó végével meg fog jelenni, de a létesítmény sárgósságára való tekintettel az ajánlatok benyújtására lehető rövid határidő fog szabotni. A vállalkozók a tanulmányokat már most megkezdhetik, a szükséges felvilágosítások a helybeli osztály-mérnökségnél, nemkülönben Zágrábban az üzletvezetőség II. osztályában beszerezhetők. Ugyisint felvilágosítás nyerhető az államvasutak építési és pályafentartási főosztályának magasépítményi ügyosztályában is Budapesten VI., Teréz-körút 56. sz. III. em.

— A **kikötőből**. Január 26. **Érkezett**: „Rákóczi” magyar gőzös Valenciából 500 zsák paprika, 100 darab fenékő, 20 hordó arzén, 800 bál raphia, 700 zsák faáru, 1200 láda narancs és 200 hordó festékkel.

Indult: „Ebro” angol gőzös Hullba 380 tonna cukor, 70 tonna bab, 170 tonna fa, 150 hordó kivonat és 30 tonna enyvvel.

— **Tengerészek nyugdíjintézete**. Mint értesülünk, a nagy hajózási vállalatok vezető tisztviselői „Magyar Tengerészek Nyugdíjintézete” cím alatt új és nagyszabású nyugdíjintézet létesítését tervezik. A szükséges számításokat már kidolgozták s ezek alapján legközelebb ankétet fognak összehívni. Ez az új nyugdíjintézet a tengerhajózási vállalatok tisztviselőit fogja egyesíteni és teljesen külön áll attól a nagyszabású állami nyugdíjintézettől, melynek létesítése a közel jövőben már megtörténik. A hajókon alkalmazott tengerészek eme új nyugdíj, balesetbiztosító, özvegy- és árvasegélyintézet-tervezetét karácsonyi számunkban ismertettük s jó forrásból nyert értesülés szerint a törvényjavaslat már a legközelebbi időben a képviselőház elé kerül.

A tengerészkapitányok köre ebben az ügyben különben értekezletet tartott, amelyen *Rumetz Márián* elnökölt. Az értekezleten kimondták, hogy öttagú küldöttség útján felkéri *Beöthy László* kereskedelemügyi minisztert, hogy a nyugdíjtörvényjavaslatot mielőbb terjessze a képviselőház elé. Azonkívül memorandumot intéznek a képviselőház elnökéhez és a nemzeti munkapárthoz, melyben ügyük támogatását kérik. A memorandumot küldöttség adja át, melynek vezetője *Wickenburg István* gróf kormányzó, vagy *Vio Antal* dr. országgyűlési képviselő lesz. A kapitányok egy szűkebb küldöttsége ebben az ügyben tegnap tisztelgett *Wickenburg István* gróf v. b. t. t., kormányzónál s arra kérték, hogy kérelmüknek a kormánynál szószóója legyen.

— **Az amerikai kivándorlás és visszavándorlás.** Az egész ország társadalma feljajdult azon, hogy 1902—1907. években a kivándorlás horribilis arányokat öltött és 125.000—200.000-re rugott a kivándorlók száma. Az 1907. évi amerikai gazdasági krízis nyomán a visszavándorlás azonban hirtelen nagyarányúvá lett és rohamosan csökkent a kivándorlás is, mintegy 45.000-re. Azután lassan bár, de ismét emelkedett és az utolsó évben csökkent ismét, viszont ugyancsak örvendetes arányban emelkedett a visszavándorlás is. Mintegy 70.000-re tehető a múlt évben kivándorlottak száma, míg a visszaköltözők szám mintegy 40.000-re tehető. Különösen is örvendetes jelenség a magyar fajbeliek kivándorlásának igen erős csökkenése. Az Egyesült-Államok bevándorlási hivatala nemrégiben tette közzé az 1911. június 30-án zárult kincstári évről szóló be- és kivándorlási adatait, amelyekben a bevándorlók fajok szerint vannak felsorolva. Ezekből az adatokból látjuk, hogy a „magyar” fajbeliek: 1904 évben 23.883, 1905 évben 46.030, 1906 évben 44.261, 1907 évben 60.071, 1908 évben 24.378, 1909 évben 28.704, 1910 évben 27.302, 1911 évben 18.784 vándoroltak ki az Egyesült-Államokba — mindig az illető év június 30-án záruló 12 hónapos kincstári évet számítva. — Ezzel szemben a tótok kivándorlása egészen más arányu hullámzást mutat, mert amíg a tótok kivándorlása az Egyesült-Államok gazdasági viszonyaihoz, ipari termelésének arányaihoz alkalmazkodó és hullámzó, addig a magyarok kivándorlása inkább mintegy epidemikus rohamossággal fokozódott hirtelen az 1905—1907. években, de már az 1907. év utolsó negyedében bekövetkezett amerikai gazdasági krízis következményei erősen lehoasztotta a magyarság kivándorlási lázát. Az amerikai statisztikai adatok szerint, 1910 július 1-től, 1911 június 30-ig, vagyis a kincstári évszámítás szerint záruló évben Magyarországból 76.928, az előző kincstári évben 122.944 bevándorló érkezett az Egyesült-Államokba.

Ezzel szemben az Egyesült-Államokból Magyarországra visszaköltözők száma volt az 1911. június 30-án záruló kincstári évben 41.182, az 1910. június 30-án záruló kincstári évben 20.866. Mindebből tényleg az tűnik ki, hogy a kivándorlás határozottan csökkenőben van és bárha kétségtelen, hogy az elnökválasztás után az amerikai gazdasági viszonyok újabb, erőteljesebb konszolidálódásával a kivándorlás ismét nagyarányú lesz — bizonyos az is, hogy az abnormis, rohamos áramlat kifelé nem fog ismétlődni és csak rendes hullámzása lesz a kivándorlás és visszavándorlás gazdasági folyamatának is. — Igen nagy és elismeréseméltó része van a kivándorlási folyamat normálissá való alakulásában annak az adminisztratív munkának is, melyet illetékes kivándorlási hatóságaink *Jekelfalussy Zoltán* miniszteri tanácsos vezeté-

sével legjobban teljesítenek és immár a bevált gyakorlat gazdag tapasztalatai alapján kitűnően végeznek.

— **Az abbaziai sakkverseny.** Tegnap volt a nyolcadik játék napja a „Casino des Etrangers” által rendezett abbaziai nemzetközi sakkversenynek. Nyholm legyőzte Freymannt, Cohn megnyerte a játszmát Leonhardttal szemben, Spielmann mesés gyorsasággal győzött Auerbach ellenében, Flamberg megverte Durast, Réti pedig Lovitzkyvel szemben győzött. Székely és Roselli nem fejezték be tegnap a játszmát.

A verseny állása a 8-ik játék után a következő:

Spielmann 8, Réti 5 $\frac{1}{2}$, Flamberg 5, Freyman 4 $\frac{1}{2}$, Roselli 4 és egy függő játszma, Durast, Nyholm 4, Auerbach, Lovitzky 3, Székely 2 $\frac{1}{2}$ és egy függő játszma, Cohn 2 $\frac{1}{2}$, Leonhardt 1.

— **Megszűnt sztrájk.** Triesztből jelentik: A waggonmunkások belátták küzdelmük meddőségét s tegnap ismét munkába állottak. A rendőrség néhány erőszakoskodó munkást letartóztatott, ami elkedvetlenítte a többieket s ezért vették fel ismét a munkát.

— **Ivillámpák a Corzón.** A városi közművek bizottsága legközelebb ülést tart, melyen tárgyalásra kerül az Andrassy-térnek, a Corsónak és a via dei Negozianti-nak villamos ivillámpákkal való felszerelése. Tárgyalni fogják azonkívül a Deák Ferencz-fasor újjákövezésének indítványát, valamint a második villamosvágány ügyét is.

— **A buvár, mint áldetektív.** A Kobler-téren tegnapelőtt este három asszony társalgott. Ezalatt hozzájuk lépett a tengerészeti hatóság buvára, *Car Ágost*, aki valószínűleg kissé bebörözött állapotban detektívnek mondotta magát s be akarta kíséni a három asszonyt a rendőrségre. A dolgot észrevette a városi torony alatt szolgálatot teljesítő rendőr, aki most már Cart állította elő a rendőrségre. Az áldetektívet pénzbírságra ítélték.

— **Tűz egy hajón.** Velencéből jelentik, hogy a *Calcuttából* odaérkezett „Alberto Treves” nevű olasz gőzösön, mely Triesztbe és Fiumébe rendelt gyapjút és kendermagot szállított, szerdán délután a velencei kikötőben tűz keletkezett, mely a rakomány nagy részét elpusztította. Az oltásnál *Boccanaro Miklós* tűzoltó halálát lelte.

— **Megkéselt fiatalember.** Tegnap délelőtt kísérték a mentőállomásra *Oreski Antal* 23 éves fiatalembert, akinek jobbkarján két mély késszurás volt. *Piasse-Scurignen* verekedés közben egy fiatalember megszúrta. *Oreski* sérülése nem súlyos.

— **Villamos közúti vasut Pólában.** Póla város fejlődésére nagy befolyással lesz a tervezett villamos közúti vasut létesítése, amelynek engedélyezése az „Istrianer Elektrizitäts- u. Kleinbahn Gesellschaft” pólai cég. Az említett társaság most készíti a terveket és az a szándéka, hogy a villamos vasutat a jövő évben megépítse.

— **Elzúllott fiúk.** Tegnap éjjel a via del Porton szolgálatot teljesítő rendőr észrevette, hogy az egyik ház kapualjában négy fiú alszik. A rendőr felköltötte a fiukat és a rendőrségre kísérte őket. Itt elmondották, hogy *Siz András* 13, *General Szaniszló* 11, *Perinovich Ferenc* 10 és *Anzich Rezső* 15 éves fiúk s szüleik elkergették őket hazulról. A rendőrség hazakísértette a négy fiatal suhancot szüleikhez és akkor kiderült, hogy nem üzték el őket hanem csavarognak és rendszeresen elszöktek hazulról. A rendőrség házi feddést ajánlott a szülőknek.

— **A munkásgimnáziumból.** A munkásgimnáziumban, ma pénteken este 7 órakor *Képpessy Béla* polgári fiúiskolai tanár az ujjkor történetéről fog előadást tartani. Vasárnap délután *Bató László* polgáriiskolai tanár a tudósvészről tart előadást. A fontos előadás, amelyen megismerkedhetünk a tudósvész ellen való védekezés és küzdelem módjaival, a közönség fokozottabb figyelmét érdemli. Mindkét előadást vetített képek kísérik.

— **A kauciószédelgőt letartóztatták.** A napokban megírtuk, hogy *Eszes Máriától* egy *Grosz József* nevű egyén ravasz módon hatszáz koronát csalt ki óvadék címén s a pénzt elszikkasztotta. Ma a szatmárnémeti-i csendőrség táviratban értesítette a rendőrséget, hogy *Groszot* ott letartóztatták s 500 koronát találtak nála. Ugyancsak ma kapta a rendőrség a szabadkai rendőrség büntügyi osztályának értesítését, mely szerint a lapok közleményeiből értesült a kauciócsalásról. Szabadkán egy *Lehocz Teréz* nevű szállodai szobalánytól december 25-én egy magát *Garai Jenőnek* nevezett egyén 300 koronát csalt ki azzal az ürügygel, hogy a *Cirkvenicán* levő „Európa” szálloda házvezetőjének alkalmazza. Minthogy valószínűleg mindkét csalást a Szatmárnémetin letartóztatott egyén követte el, fogvatartására nézve minden intézkedés megtörtént.

— **Tolvaj a klubhelyiségben.** *Aldrighetti Pál* nyomdász, a Szabadgondolkodók Egyesületének igazgatója ma bejelentette a rendőrségen, hogy az egyesület helyiségét valaki alkulcsal feltörte s egyik íróasztalból két koronát ellopott. Több pénzt az asztalokban nem talált. Rövid idő óta ez már a második egyesületi betörés. A múlt héten a Gyorsírókörben is jártak betörők, de ott nem tudtak értékes dolgokat elvinni. A rendőrség erőteljesen nyomozza a betörőket.

■ TŐZSDE ■

	Január 25 zárlat	Mai árf. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	853.—	
Osztrák hitelrészvény	652.75	
4 $\frac{1}{2}$ -os koronajáradék	90.05	
Osztr.-magy. államvasut	725.50	
Jelzálogbank	494.50	
Leszámitolóbank	578.50	
Hazai Bank	315.50	
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	713.50	
Rimamurányi	694.—	
Salgótarjáni	689.—	
Közúti Vasut	812.—	
Városi Villamos	427.50	
Adria	539.—	
Déli Vasut	110.—	
Magyar Cukoripar	3209.—	
Rizsgyár	3900.—	
Irányzat: Nyomott. Stagnálás az ultimo miatt. Csak Magyar Bank favorizálva.		
Budapesti Gabonatőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.83	
Buza májusra	11.73	
Buza októberre	11.02	
Rozs áprilisra	10.39	
Rozs októberre	9.13	
Tengeri májusra	8.74	
Tengeri júliusra	8.75	
Zab áprilisra	9.78	
Zab októberre	8.41	
Irányzat: Az időjárás enyhése dacára csendes.		
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	652.—	
Magyar hitelrészvény	852.—	
Osztrák magyar államvasut	726.50	
Alpesi	891.—	
Déli Vasut	—	
Skoda	—	
Osztr. koronajár.	90.70	
Irányzat: Lanya.		
Fiumei és trieszti értékek:		
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	7050.—	
Magyar Horvát Szabadhajózás	850.—	
Orient tengerhajózási társ.	1160.—	
Navigazione Libera Triest	535.—	
Austro-Americana	272.—	
Fiumei Kereskedelmi Bank	315.—	
Litorale Bank és Takaré	235.—	
Fiumei Népbank	114.—	
Magyar Olajgyár	230.—	
Legutóbbi kötetek átlagár.		
Hajózási értékek keresettek.		

Olasz kisasszony,

a ki németül is tud, gyermekek mellé felvétetik. Cim a kiadóban.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

Andrássy a béke mellett.

BUDAPEST, jan. 26. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököl.

Indítványára a Ház elhatározza, hogy József főhercegnek a sikeres műtét alkalmából a Ház elnöke utján szerencsekívánatait fejezze ki.

Az appropriáció törvényjavaslatának folytatólagos tárgyalásánál Barabás Béla szólal fel elsőnek. A trónbeszédben — úgy mond — világosan kimondották, hogy a választójog reformjának mielőbbi megvalósítása képezi a parlament legfőbb feladatát s most mégis a trónbeszédben foglalt utolsó részt, a véderőjavaslatot veszik elő tárgyalásra. Először a választói jog reformját kell tárgyalni. Bosznia és Hercegovina annexiójára nem volt szükség, mert ez óriási terheket ró a nemzetre. Nincs szükség azokra a milliárdokra sem, melyeket a hadihajók építésére és azok felszerelésére fordítanak. A választói jog a magyar nemzet szempontjából a legégetőbb kérdés és ezt kell megvalósítani a kormányoknak.

Telegdy József közbekiált: Mit hozott Bécsből, amikor a delegáció elnöke volt?!

Barabás Béla: Semmit! (Hosszantartó nagy derűtség). Határozati javaslatot nyújt be, melyben kívánja a kormánytól, hogy a véderőjavaslatot oly módon dolgozza át, hogy a nemzeti jogok érvényesüljenek. A javaslatot nem fogadja el.

Ezután általános érdeklődés közepette Andrássy Gyula gróf áll fel szólásra. A külügyi helyzet tekintetében elmondottakban egyetért Apponyival, de már a véderőreform dolgában nem. Mert nem lehet tudni, hogy mit rejt magában a jövő. Olyan külpolitikai bonyodalmak keletkezhetnek, hogy szükséges a hadsereg fegyverkezése. Nem lehet tudni, vajon a jövőben nem jön egy olyan háború, mely nem engedi meg, hogy a monarchia hadserege ne fejlesszék. Inkább belügyi téren vár rekonstrukciókat. Így most nem a kilences bizottság programjáról van szó, hanem a cimerekről, melyet minden ember csak helyeseini tud. Szükséges tehát, hogy a pártok megegyezésre jussanak. Közjogi téren is megvalósítandó a nemzet igénye s nem tartja helyesnek, hogy a kormány elzárkózik e kívánásoktól.

A katonai büntetőjog kérdésében is nagy haladás mutatkozik és ezt az ügyet az ellenzéknek elmergesíteni nem szabad. Ha a kormánnyal a választójog tárgyában megegyezésre jutni nem lehetne, ez még nem ok az obstrukcióra. Viszont a kormány ennek ellenében katonai téren tehetne nemzeti engedményeket. Gondolja meg az ellenzék — úgy mond Andrássy — érdemes-e a választójogért az annyira káros obstrukció fegyveréhez nyulni.

Végül kijelenti, hogy mindenképpen arra fog törekedni, hogy a parlament béke helyreálljon. (Általános helyeslés. A Justh-párt tagjai némán ülnek helyeiken s nem vesznek részt a szónok ünnepeltetésén.)

Andrássy Gyula beszéde után Szmeccsányi György interpellált a privigyei választási visszaélések miatt.

Ezzel az ülés véget ért.

Khuen bécsi utja.

BÉCS, jan. 26. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök az eddigi megállapodással ellentétben már szombaton Bécsbe utazik s vasárnap a király különkihallgatáson fogadja. Az utazás idejének megváltoztatását fontos politikai okokkal és Aehrenthal külügyminiszter betegségével magyarázzák.

József főherceget megoperálták.

BUDAPEST, jan. 26. József főherceget, akinek az utóbbi időben vakbélbántalmi voltak, tegnap délután négy órakor a Hercul-sanatoriumban megoperálták, minthogy fájdalmi tegnap már elviselhetetlenek voltak. A főhercegnek 39,1 fokos láza volt, érverése 126. Az operációt markózis utján végezték s a műtét 31 percig tartott. Herzel tanár sikeresen eltávolította a vakbelet és a genyedésnek indult szerveket. Az operáció után egy félórával József főherceg visszanyerte eszméletét s nevével, Augustza főhercegszszonnyal, aki állandóan a beteg mellett tartózkodik, beszélgetni kezdett. Később a főherceg Szápáry Gyula gróf főudvarmestert kérte magához, akivel jelentést tétetett a királynak a sikeres műtétről.

József főherceg állapota.

BUDAPEST, jan. 26. A tegnap délután megoperált József főherceg állapotáról kiadott orvosi jelentés szerint a beteg az éjszaka nagy részét álmatlanul töltötte. Közérzése némileg javult.

Apponyi felolvasása Bécsben.

BÉCS, jan. 26. Apponyi Albert gróf csütörtökön este Bécsben felolvasást tartott negyvenéves parlamenti tevékenységéről. Az előadás kezdetén egy csoport fiatalember a Götterhaltét énekelte s így akarta Apponyit megzavarni. Később helyreállt a nyugalom s a felolvasás végén lelkesen ünnepelték Apponyit. Hir szerint a tüntetők román és német nemzeti diákok voltak.

A bécsi sajtó Apponyi mellett.

BÉCS, jan. 26. A bécsi lapok egyértelműleg elítélik a tüntető román diákokat, akik Apponyi Albert gróf előadását kifütyülték. Követelik, hogy a rendőrség a legerélyesebben járjon el ellenük, akik nem tudták megbecsülni a vendégjogot, holott maguk is csak a vendégjog révén lehetnek az osztrák császárvárosban.

Apponyi Albert gróf, a „Neue Freie Presse“ egyik munkatársa előtt így nyilatkozott a politikai helyzetről:

— Attól függ minden, hogy sikerül-e a kormánynak az ellenzékkel megegyezésre jutni. Más ut nincsen. És én nem hiszem, hogy a kormány az erőszak útjára lépjen. Az ilyen eszközök használata kiszámíthatatlan. Aki a véderőjavaslatot akarja, annak a választói reformot is akarnia kell.

Öngyilkos ügyvédjelölt.

BUDAPEST, jan. 26. Spitzer György dr. ügyvédjelölt, Nagy Sándor ügyvéd, országgyűlési képviselő unokaöccse és irodavezetője éjjel a Sorrento kávéházban megmérgezte magát és meghalt. Az ügyvédjelölt azért lett öngyilkossá, mert nem tudta letenni az ügyvédi vizsgát.

Körözött segédjegyző.

ARAD, jan. 26. A vizsgálóbíró Selmeccsi Arpád vol, segédjegyző ellen kiadta a körözölevellet, Selmeccsi negyven rendbeli sikkasztás elkövetése után megszökött.

Összeesküvés Montenegróban.

BÉCS, jan. 26. Cattaróból ideérkezett jelentés szerint a montenegrói állami rendőrség egy köztársasági összeesküvésnek jött a nyomára, melynek vezérei Belgrádból irányították az összeesküvést. Az államcsinyt a Montenegróból kiutasított szerbek tervezték, akik a dinasztia trónfosztottak akarták nyilvánítani s utána Montenegrót köztársasággá kiáltották volna ki.

Inger Szolimán végrendelete.

NAGYVÁRAD, jan. 26. Inger Szolimán, Szomáli egykori alkirálya jelenleg Bengáziban harcol a törökök oldalán. Most elküldötte végrendeletét, melyben gondoskodás történt 15 éves fiáról, ifjabb Inger Szolimánról. Amennyiben a kalandvágyó apa a háboruban meghalna, Inger Szolimán úgy rendelkezett, hogy fiát hozassák haza Brüsszélből s tiszta magyar szellemben neveljék, csupán azt köti ki, hogy fiát továbbra is tartsák meg a mohamedán hiten.

Letartóztatott üzletvezető.

BUDAPEST, jan. 26. A rendőrség Reisz Sándor dr. ügyvéd feljelentésére család miatt letartóztatta Németi János üzletvezetőt, akiről megállapították, hogy bűntettelt előlelti.

Meghalt a lakodalmon.

HÓDMÉZŐVASÁRHELY, jan. 26. Török Sándorné földbirtokosnő leányának tegnap volt az esküvője. A lakodalmon Töröknek hirtelen összeesett: agyszélhűdést kapott és pár perc múlva meghalt.

Véres kardpárbaj.

SZATMÁRNÉMETHI, jan. 26. Toldi Béla huszárfőhadnagy ma délelőtt véres kardpárbajt vívott Kálmán Lajos bankhivatalnokkal, aki az első összecsapásnál fején súlyosan megsebesített. Kálmánt eszméletlen állapotban szállították a kórházba.

Hütlén uradalmi ügyész.

MISKOLCZ, jan. 26. A királyi ügyészség gróf Csáky Gyula szendrői földbirtokos és Erkey Károly mérnök feljelentésére megindította az eljárást Székely dr. putnoki ügyvéd, a gróf uradalmi ügyésze ellen, aki megbízóját vagyonából teljesen kiforgatta. Mikor gróf Csáky Gyula Székelyt képviselével megbízta, birtoka teljesen tehermentes volt és most — noha teljesen visszavonult életet folytat — ingóságaira és ingatlanaira ki van tűzve az árverés.

Családirtó anya.

DETMOLD, jan. 26. Schötmarban Husemann téglagyári munkás felesége életuntságából agyonlőtte négy gyermekét és önmagát.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló
a Deák-korzón és dependance-a a
Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és
árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Specchi kávéház

Minden csütörtökön, szombaton és vasárnap

Horváth Gábor

cigányzenekarának hangversenye.

Szabad bemenet!

A kínai forradalom.

PEKING, jan. 26. A császári csapatok 2000 főnyi serege tegnap a Hankau melletti Hsiangiangfu várost bombázta.

Liebknecet megválasztották.

BERLIN, jan. 26. Késő éjjel megállapították, hogy a potsdami kerületben a tegnapi pótválasztáson *Liebknecet* ismert szociáldemokrata politikust választották meg képviselővé.

Az olasz—török háború.

TRIPOLISZ, jan. 26. A gargareshi sáncmunkálatok már befejeződtek s a sáncok már a legerősebb támadást is kibírják.

BENGAZI, jan. 26. Az olasz határgyűrű mentén felállított csapatok tegnap többször összeütköztek. A törökök az útegek állandó tüzelése folytán százötven halottat és sebesültet hagytak a csatatéren. Olasz részről csekély a veszteség.

Legjobb helyen levő

Üzlethelyiség Grácban

a melyben évek hosszú sora óta olaj, bor, déli gyümölcs és tengeri termékek kereskedése áll fenn a legjobb eredménnyel, kizárólag teljes elköltözés miatt előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet: Julius Herzl Graz Hauptplatz 17.

Minden a kihordás, vagy szétküldés körül felmerülő panaszokat telefon vagy levelezőlap útján a kiadóba szíveskedjenek bejelenteni.

Szép állás, tekintélyes jövedelem

kinálkodik, oly ur részére, aki egy elsőrangú és minden tekintetben előnyös **Élet és Gyermekek biztosító Intézet főügynökséget** átvenné. Szakismeret hiánya nem képez akadályt. **Nyugdíjképes állás.** Kimerítő pályázatok Budapest IV., Váci utca 12. II. 2. alá küldendők.

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnnyire. **Fiume legújabb szállodája.** - 50 modernül berendezett szobával. - Szobák 2.40 K-tól feljebb. Villany. - Lift. - Fürdők.

Tulajdonos **LINENBERGER S.**

A farsang alkalmával van szerencsém a m. t. hölgyek figyelmét felhívni Fiume egyetlen női fodrászterméére az

Adria-palotában,

ahol négy elsőrangú fodrásznő és fodrász áll a n. é. hölgyközönség rendelkezésére. Ondolálás és fésülés kívánságra olcsó árak mellett otthon is elvégeztetik. Jelmezbábokra minden színű parókák is kaphatók.

A m. t. hölgyek becses pártfogását kéri

Dedakin László női- és úri fodrászterme FIUME, ADRIA-PALOTA.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a Via del Pomerio 26. sz. alatt (a volt Balaton vendéglő helyiségében) „**Riviera kávéházamat**” megnyitottam. Mindenféle szórakoztató eszközök, bel- és külföldi lapok és első minőségű kávéházi italok állnak an. é. közönség rendelkezésére.

Minél számosabb látogatást kér

Konrad Ferenc

a „Mercur” kávéház volt tulajdonosa.

Buffett Bellevue

Viale Deak (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szíves pártfogást kér
SZIRMAI GYÖZÖNÉ**«Hungária» szálló és étterem**

Fiume, Viale Deák.

Izletes magyar és német konyha. Éjjeli 2 óráig nyitva. - Polgári árak. - Kitűnő kiszolgálás. - Olcsó havi penzió. - Jutányos és szigorúan tiszta nappali és hónapos szobák. - Szíves pártfogást kér

Pusnik F.

A kuglizó szerdára és vasárnapra kiadó.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

Nemi bajoknál, férfigyengeségnél

csak az ILLES-féle Santal-capsulák, ez előtt LARICIN CAPSULÁK, mint legbiztosabb óvszert mindenki használja. 3 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel szállítja

ILLES ANTAL gyógyszerháza Szabadka.**Austro-Americana TRIEST.**

Rendszeres szolgálat Triest és Olaszország, Görögország, Spanyolország Észak-, Közép- és Dél-Amerika között.

Közeli indulások Triestből:

New-Yorkba és a közbeeső kikötőkbe az „Oceania” gőz. jan. 20-án
Philadelphiába „Giulia” 31-én
Almeria, Las Palmas, Teneriffa, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe az „Eugenia” gőzessel jan. 25-én.

A személyforgalom részére új és gyors, kétszavaru Marconi dróttalan táviróval felszerelt hajók állanak rendelkezésre.

Teherforgalom.

Triest, New-York, Philadelphia—New-Orléans	3	indulás	havonént
Savanna—Triest	2	„	„
Pensacola—Triest	1	„	„
New-Orléans—Triest	1	„	„
Galveston—Triest	1	„	„

Két rendkívüli utazás „**Martha Washington**” gyorsgőzessel Rio de Janeiroba, Santosba és Buenos-Ayresbe 1912. január 11. és március 7-én Triestből való indulással Nápoly, Barcellona és Teriffa (Kanári szigetek) éritésével.

Átkelés Nápolyból—Buenos-Ayresbe 16 nap alatt.

Tudakozódni lehet az igazgatóságnál, Triest, Via Molin Piccollo 2 (Táviratcím: Cosulich, Trieste) Schenker és Tsa főügynökségné Bécs I., Neuhofgasse 17., az utas-irodánál Bécs, II., Kaise Josef-strasse 36. és a társaság más ügynökségeinél.

„Mercur” könyvnyomdai műintézet

FIUME

Via Operai 12.

Telefon sz. 932.

Könyvnyomdai munkák elsőrendű előállításban.

Magyar könyvnyomda.

Árajánlattel vidékre is készséggel szolgál.

„ADRIA” szálló és étterem

Via Adamich 5. szám.

Telefonszám 482.

Kitűnő konyha. - Kőbányai polgári sör. - Elegáns vendégszobák, tengeri kilátással. - Jól elkészített tengeri halak.

Tulajdonos Tranquillo de Negri.

A leghasznosabb könyv:

Kogutowitz

**Teljes Földrajzi és
Történelmi Atlasza.**Ara diszes vászon kötésben K. 25, félbőr-
kötésben pedig K. 30.**Megrendelhető**„A Tengerpart” kiadóhivatalában Gradinata
del Sasso Bianco 3 (Wurzer ház) I. em.

130 fő és 80 melléktérképet tartalmaz, melyeknek majdnem mindegyike 8 színben van nyomva s az egyedüli a nagy közönség igényeit mindenben kielégítő atlasz, mely geografiailag az egész világot felöleli, történelmi térképei pedig a magyar és világtörténelem minden egyes korszakáról pontos és megbízható tájékozást nyújtanak.

Egyedüli minden izében magyar atlasz, mely hazánkat 35 térképen s a Balkán államokat 8 térképen a legnagyobb részletességgel tünteti fel.

Törvényesen védve

FEMINOL

a legújabb és legjobb folyékony

fém tisztítószera fémtárgyaknak gyönyörű, tartós
fényt ad, még a rozsdafoltot is eltávolítja,
nem tűzveszélyes, nem ülepedik.Egyedüli gyártója **GEIKO** vegyészeti gyár
VÁCZ. Geiger és Tarsa

Törvényesen védve

ROSENBERGER B.

és Testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

Varieté=Hotel Susák.Estéenként elsőrendű varieté-előadások.
Kezdete féltíz órakor. Beléptidij 1 korona.**Fizessen elő „A Tengerpart“-ra!****„A Tengerpart” január elsején
kilencedik évfolyamába lépett.**

Fiumének első állandó magyar napilapja íme közeledik fenállásának első évtizedéhez. S a mily mértékben nő e lap mögött a befutott idő, oly mértékben izmosodik, erősödik s halad előre Fiume magyarságának szeretetében „A Tengerpart”. Bizonyítéka ez annak, hogy „A Tengerpart” eddigi irányával, mindenkitől független politikájával s bő hírszolgálatával úgy az ország mint Fiume magyar olvasóközönségének meglegedését vivta ki. Ez a szeretetteljes jóindulat arra biztat bennünket, hogy fokozott munkával s lapunk tartalmának állandó gazdagításával közönségünk támogatását és elismerését fokozottabb mértékben kiérdemeljük. Jelentékeny anyagi áldozatok árán biztosítottuk magunknak több tekintélyes fővárosi tárcaíró és a fiumei gazdasági és kulturális viszonyokat alaposan ismerő, kiváló cikkírók közreműködését, közöljük már január 18.-ika óta a budapesti és bécsi tőzsde mindennapi árfolyamait, tovább fejlesztjük helyi és környékbeli hírszolgálatunkat és a sport és művészet terén is értékes új erővel gazdagítjuk munkatársaink sorait. Mindez szükségessé fogja tenni, hogy már a legközelebbi hónapokban fokozatosan áttérjünk a hat oldalú lapról az állandó nyolc oldalas terjedelmre, hogy a mi részünkről további áldozatkészséggel, „A Tengerpart”-nak szünet nélküli fejlesztésével s nagyobbításával rójjuk le hálánkat közönségünk iránt.

»A Tengerpart« előfizetési ára az emelkedő előállítási költségek dacára a régi:

Egy évre 24 kor., fél évre 12 kor., negyedévre 6 kor., egy hóra 2 kor.

Tisztviselők fél áron kapják „A Tengerpart”-ot. Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

Előfizetéseket bármely naptól kezdve posta és telefon útján is felvesz «A Tengerpart» kiadóhivatala Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3 (Wurzer ház) I. emelet. - Telefon 229. sz. - Postafiók 105. sz.